Z żałobnej karty

DOI: 10.19195/0137-1150.166.16

Wspomnienie o Profesorze Lubomyrze Beleyu

12 maja 2018 r. środowisko sławistów wrocławskich z głębokim żalem i smutkiem przyjęło wiadomość o niespodziewanej śmierci wybitnego ukrainisty, językoznawcy Profesora Lubomyra Beleya. Był współpracownikiem Instytutu Filologii Słowiańskiej w latach 2005–2009. Zatrudniony wówczas na etacie profesora nadzwyczajnego, umacniał swoją wiedzę i doświadczeniem młodą filologię ukraińską. Zawsze był wiernym przyjacielem Zakładu Ukrainistyki i Instytutu Filologii Słowiańskiej, czemu niejednokrotnie dawał wyraz, wspierając jednostkę wrocławską w sprawach wydawniczych, przyjmując jej pracowników i studentów w rodzimej uczelni Użhorod na Ukrainie oraz podtrzymując długoletnie naukowe i osobiste kontakty z pracownikami IFS.

Ubolewamy, że przedwczesna śmierć przerwała życie Profesora w rozkwicie jego możliwości naukowych, dydaktycznych, organizatorskich. Dziękując za wszystkie zasługi położone na rzecz rozwoju ukraińskiej i słowiańskiej myśli językoznawczej, przypominamy jego dokonania naukowe.

Cześć Jego Pamięci!

Вічна йому пам'ять!

Profesor Lubomyr Beley urodził się 18 marca 1962 r. w miejscowości Wojniłów na zachodzie Ukrainy. Swoją biografię naukową i prywatną związał na stałe z miastem Użhorod. W 1978 r. podjął studia na Wydziale Filologicznym tamtejszego uniwersytetu, które z powodzeniem ukończył w roku 1983. Trzy lata później obronił na tym samym wydziale pracę doktorską z językoznawstwa ogólnego pt. *Wariantywność antroponimii na różnych poziomach języka ukraińskiego*. Stopień doktora habilitowanego z zakresu filologii uzyskał w 1997 r., a w roku 2000 otrzymał tytuł profesora Narodowego Uniwersytetu w Użhorodzie. Pracował w Katedrze Języka Ukraińskiego. Był założycielem i wieloletnim dyrektorem Naukowo-Badawczego Instytutu Ukrainistyki im. Mychajła Molnara. Jego zainteresowania naukowe koncentrowały się wokół problematyki onomastyki ukraińskiej i słowiańskiej. W ramach użhorodzkiej szkoły onomastycznej rozpoczął nowy kierunek badań nad współczesną ukraińską onomastyką literacko-artystyczną. Badał historię ukraińskiego języka literackiego, język oraz kulturę diaspory ukraińskiej, zajmował się również zagadnieniami leksykograficznymi i translatorskimi. Profesor Lubomyr Beley wychował plejadę uczniów i kontynuatorów rozpoczętego przez niego kierunku badań językoznawczych. Pod jego czujnym okiem promotorskim powstało siedem prac doktorskich. Swoją wiedzę dzielił się ze środowiskiem naukowym i studenckim nie tylko w murach rodzimej uczelni. Występował także z licznymi wykładami gościnnymi na Ukrainie oraz poza jej granicami, m.in. w Serbii, Czechach,

Słowacji, Polsce. Świadectwem jego zaangażowania naukowego są liczne publikacje wydawane w kraju i zagranicą, na które składają się monografie naukowe, słowniki, encyklopedie, artykuły problemowe, w tym artykuły popularnonaukowe, oraz naukowe redakcje tekstów. Dokonując naukowych opracowań nieznanymi wcześniej na Ukrainie tekstów wybitnych intelektualistów ukraińskich i słowiańskich, Profesor Lubomyr Beley przybliżył czytelnikowi ukraińskiemu prace m.in. Dmytra Doroszenki, Jurija Szeweliowa, Jewhena Malaniuka, Arkadija Żywotka, Franciszka Tichoho, Mychajła Molnara. Profesor był też jednym ze współautorów *Encyklopedii języka ukraińskiego* (wyd. z 2000 oraz 2005 r.). Swój zmysł organizatorski wykazał również podczas aktywnych działań na rzecz zorganizowania Międzynarodowej Szkoły Ukrainistów w Kijowie.

Najważniejsze prace Profesora Lubomyra Beleya to: *Короткий старослов'янсько-український граматичний словник* (1990); *Сакля на витри: антологія поезії югославських русинів-українців* (we współautorstwie z Iwanem Rebrykom, 1991); *Ім'я для дитини в українській родині: словник-довідник* (1993); *Функціонально-стилістичні можливості української літературно-художньої антропонімії XIX–XX ст.* (1995); *З історії українців Боснії* (1997); *Старослов'янсько-український словник* (praca we współautorstwie, 2001); *Проблемні питання української літературно-художньої антропоніміки* (2001); *Нова українська літературно-художня антропонімія: проблеми теорії та історії* (2002); *Українські імена колись і тепер* (2010); *Не минаючи ані титли... Лінгвобіографія старослов'янської мови* (2015); „Русинський” сепаратизм: націєтворення *in vitro* (2017).

Sylwia Wójtowicz